

Revtepeno
Poprijeta Devica Marija

I. JEDNA LITURGIA, I. SL.

1904. december.

Zmozena
Goszpa Vogrszka

POBOZEN + MESZESEN LISZT.

REDI GA :

KLEKL JOZSEF, KAPLAN V CSERENSZOVCL

Vszebina:

1. Pozdrav reditela	1
2. <i>Szrcsen</i> : Mati nevtepena	5
3. <i>Szrcsen</i> : Nevtepeno poprijeta D, Marija (L)	7
4. <i>Szobocsanec</i> : Bozsicsna zgodba (<i>Pripoveszt</i>)	11
5. <i>Szrcsen</i> : Med Szrca Jezusovih pétkih te devéti	18
6. Zakaj sze jaz pri Jezusi rad drzsim	19
7. <i>Bassa Ivan</i> : Szveta nocs	
8. <i>K. P.</i> Kakda trbej szv. rozsnivenec moliti?	24
9. <i>Prijatel</i> : Devica zmozsná. (<i>Pripoveszt</i>)	25
10. <i>Vucsitel</i> : Lagoja deca — kastiga bozsa	28
11. Glaszi iz domácsih far in iz szveta	32
Za glaszdavanje rednikov.	

Vszem cstevcem nasega lizsta veszele bozsicsne szvetke
i blazseno novo leto zselimo!

Csiszti dohodki lizsta sze obrnejo na zidanje ednoga
szamosztana (klostra) v krajini Szlovenszkoj na Vogrszkom.

NEVTEPENÓ POPRIJÉTA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPA VOGRSZKA

POBOZSEN MESZCESÉN LISZT.

Hvalen bodi Jezus Krisztus!

Postúvani Cstevei!

Nikaj je ne tak drágo i dopadlivo pred Goszpodnim Bogom, kak szkrb meti na nemrtelne dŭse. Eden pogléd na Kalvarijo nasz potrdi v tom vervanji.

Kda jaz Jezusa za mojo dŭso na krizsi mreti, Marijo pa pod krizsom vkŭpkapati vidim, morem szpoznati i neszmem zatajiti: draga je cslovecsa dŭsa.

Drága je cslovecsa dŭsa, ár je Ocsa Bog dvá najdragsiva kincsa za njo dao, Szina i hesér, Jezusa i Marijo. Drága je, ár je Szin Bog tŭdi dvá nájdragsiva kincsa za njo darŭval, zsitek szvoj i nájlŭbleseno mater. I Szvéti Dŭh Bog? Rávno tak; najcsiszteso Zárocsnico Marijo pod krizs poszlávi, szamoga szebé pa v cslove-

cse szrce zapré od prvi katolicsanszki riszál mao pri vsza kom potrdjenji za njo. I Marija? Szrcé i Sziná dá za njo. Szrcé, stero szedméri mecs prehodi, Sziná, koga na krizsi vmorijo. Drága je cslovecsa dűsa, vsze je vesino za njo Bog. Za njo sze szkrbeti je záto Bogi drágo i nad vsze lűbléno delo.

Zlátovűszten szv. János pise: „Csi ravno neizmerno doszta kincsov razdelis med szíromáke, ne vcsinis sztem teliko, kak tisztí, ki szamo edno jedino dűso povrné. Dobro delo doprneszé, ki sz szíromáki szmilenje má, ali vecs dobrote szkázse tisztí, ki edno dűso greha i blodnoszti resi. Ki to dela, szpodoben je szvetomi Petri i Pavli.“

Ali csi je tak veliko delo za dűse sze szkrbeti, „naj zsitek májo i naj popolnoga májo“, kak Jezus zsele, velika more tűdi tisztá plácsa biti, stera sze sz tov szkrblivoszt-jov zaszlűzsi.

Szvetniki nam od té plácsé tak právijo: „Bogi sze za dűse v szlűzsbo podati, je kralűvanje.“ To na tom szveti. I na ovom? Szvétoga Gregora pápe recsi szamo szem szpisem: „Csi szí veliki nájem zaszlűzsis, kda tvojega blizsnjega telo, stero more mreťi, szmrťi resis; káksega nájema bűs vreden, csi njemi dűso, stera v nebeszkøj domovini na veke more zsveti, szmrťi resis. Niksa dari-tev je ne tak drága, kak gorécsnoszt za dűse.“ Pita te drági cstevec toga liszta i odgovora ti ne dá szv. Gregor na nebeszko plácsó gledocs, stero zadobis, csi bűs sze za dűse szkrbo — ár nemore dati, tak velika bo.

Za dűse sze pa szkrbeti ino v obecsanoj plácsi del meti niscse nemore brez orozsja. Tiszto orozsje pa, sz sterim sze napádi telovnoga pozselenja, szpacslivoga szveta i hűdobnoga dűha jedino morejo dolpobiti, je miloszť bozsa. Njo szí moremo vroke vzéťi, csi zmágati scsémó i ne szpádnóti. Jasz podpiszani dűhovnik vam scsém sz viszikim dopűs-csenjom i blagoszlovom Miloszťivnoga Szombatelszkoga Pűs-peka, i sz delavnim podpiranjom vasih dűhovnikov, vogr-szki szlovenci, pol kázati, stera k tisztim vretinam vodi, z sterih miloszťi v cslovecsé szrce tecséjo, pri sterih sze dűsa sz orozsjom ovije na boj proti hűdomi. Kazalo moje je pa liszt „Nevtepeno Poprijéťa Devica Marija, Zmozsa Goszpá Vogrszka.“ Z njim scsém z dűhovnikmi, z bratmi po Krisztusi do vasega szrca szégnoti, je genoti, je obr-

noti v tiszti kráj, kama té potni kazacs, té liszt gléda: k Mariji i po njoj k Jezusi. K Jezusi priti, v njem i po njem sze preroditi, prenoviti i ednok znyim sze v nébi veszeliti nam je szresno zselenje i duzsnoszt tüdi. Ali k Jezusi brez Marije se niscse ne priso, mi tüdi ne pridemo, ár nega brezmaternoga deteta. Jezus je dete, mater má záto tüdi, i ki sesé njegov biti, materi to nazuanili more. Pri Mariji sze moremo záto obprvim glasziti, njo szpoznati, njo prosziti i csaszliti, njoj sze dopadnoti, te nam zse lehko bo k szineki Jezusi priti. Cil nasega liszta zato v prvoj vrszti bo:

1. *szpoznati dati Marijino csasztenje na dragi szpomenek pétdesztletnoga razglasenjá verszke pravice od „Marijinoga Nevtepenoga Poprijétja.“*

2. *Po Mariji k Jezusovomi Szrci priti, stero tak neizgovorno lübi nász v nájszvetesem oltárszkom Szvesztvi, ka bi sze po Njem na popolen dühoven zsitek obüdili, i tak mocsno podpirati ono gorécse nakanenje, stero nam na szvoj-
joj razvitoj zasztavi té recsi dá csteti: Vogrszko naj bo znova krcsanszko i Marijanszko, ár Njej szlisi, kakti od vremena szv. Stevana krála nam dánoj zmozsnój Goszpej.*

3. *Naj iz csisztih dohodkov toga liszta ino po milodáraj vernoga lüdsztva po letaj nasztáne v krajini szlovenszkoga lüdsztva eden szamosztan (kloster), steroga kotrige sze bodo za njegovo düsno zvelicsanje tak po szvétih misi-
jonaj, kak po pomocsi dühovnikom szkázanoj na vszikdár szkrbeli.*

Té troji cil sesé liszt doszégnoti. Doszégne ga pa, csi ga bodete, dragi krcseniki podpirali; podpira ga pa szamo tiszti, ki szí ga szprávi i ki ga siri. Dve koroni na leto; zmöre vszaki szíromák i csi eden ne zmöre, dvá zse zmoreta, ka szí liszt vküpnó lehko narocsita. Ne je potrebno na ednok dolplácsati 2 koroni. szlobodno je polovico ednok ino polovico drügoes plácsati, ali pa na meszec 20 filerov dati, vözvévsi dvá meszeca, steriva nikaj ne bo trbelo dati. Vsza ki meszec pride eden tak veliki sznopics, kak je prvi, vsze vküp dvanájszet za 2 koroni. Ki prvi sznopics küpi, dvanájszet je duzszen obdrzsati, steri v 1905-tom leti szhájali bodo. Kem vecs szí jih szprávi té liszt, tem lepsi bo i tem vecs szresne radoszti te vzsivali pri njem, drági krcseniki. Záto v Marijinom iméni trkam i klónckam na vszaki dveraj vszeh szlovenszkih na Vogr-

szkom sztojécsih bizs: Püsztite me notri, dár vam neszém
eden veliki dár, kaksega szte se ne vidli i ne vzsivali
neszém vam v nasem domácsem jeziki popiszaui „Marijin
liszt“, naj bi vam po njem bolécse düse vrácso, zsalosztno
szrcé batril, rázum za vervanje razszveto, volo proti szküs-
njavam omocso, grehsno veszélje v csiszto premeno i
znjim nedelni, szvétesnji i dugi zimszki csasz kráto.
Oh ne zgonite me vö znjim, dopüsztite, naj vam ga na
sztol polozsim, vüpajte sze

Marija znjim hodi

I k Jezusi vodi!

Cserencsóc, 1904. na szvétek szvétoga Rozsnoga Venca

Klekl Jozsef,
cserenszovszki kaplan.

Mati nevtepena.

Na pétdeszét letni szpomin razglasenja verszke pravice od
Marijinoga Nevtepenoga Poprijétja!

*Mati Marija, dnesz sze radüjem, szin
Ar mi vsze právi: nájlepa szí Ti!
Szunca rumenoga trákom bliscsécsm
Glaszna szvedocsba je: lepa szí Ti!*

*Rozse rasztécse, lübléno disécse,
Tebi sze vklánjajo lepa Goszpá.
Zvezdice mile na nébi bliscsécse,
Leps'ga od Tébe szo vidle se ne!*

*Angelszki seregi, trume szvetnikov
Peszmice mile fticsov nebeszkih.
Edno Ti dávajo hválo 'no diko:
Za Bogom nájlepa, prva szí Ti!*

*Rosza nebeszka sze v rozsici gible
Szuncseyna szvetloszt jo kincsi, zlati!
Vetricsek ráhi jo v szladek szen zible,
Jeli sze naide kaj lepsega se?*

*Na nébo sze zglédnem, na zemli v okrog
Naj náidem od rosz'ce lepsega kaj.
I glédajte düse, oh hvála ti Bog,
Náidem Marijo nájlepso Goszpo.*

*Od rosze szi lepsa, mi právi szrce,
Brezgrehsna szi Ti, Precsiszta szi Ti!
Vsze cérkvi kapelce doline goré
To miszel vcslovecs'jo Tebi na csaszt.*

*Vsze Te pozdrávla dnesz: dekle, mladenci
K Tebi prihájajo, veszeli szo,
Dáre Ti dávajo v leliji, v venci
Ster'ma neduzsnoszt njim dūso zlati.*

*Tebe csasztijo vu predgaj, vu mesaj
Szlugi szinovini, mésniki vszi!
I Visji Pasztér? Krono ti dene zdaj,
V Rimi, Precsiszta, na szvéto glavo.*)*

*Kak sze radūjejo ovce sz pasztéri
Ka szo sze vcsakale szlávnoszti té.
Neimajo v szrci za radoszt to téri
V molitev, v peszem prek njega kipi.*

*Marija nasz csūje, potrostajmo sze!
Molitre poszlühne sz peszmami v réd!
Milo poszlühne, szpuni zselenje vsze
Marijin bo národ, Marijin bo dom.*

Szresen.

*) Pius X. veliko podoba Precsiszta Deve vu cérkvi szv.
Petra z ednov z diamantnih dvanájszeterih zvezd kztójácevo
koronov kincsijo dnesz dec. 8-ga.

Nevtepeno Poprijeta Devica Marija.

1854. dec. 8.—1904. dec. 8.

Pred pétdeszetimi leti, l. 1854. dec. 8-ga szo rimszki pápa, po iméni Pius te devéti vu cérkvi szv. Petra vu Rimi celomi szveti z velikov szveszenosztjov razglászili kak verszko pravico, ka je Blázsená Devica Marija brezi greha poprijéta bila. Po tom razglasúvanji ki nebi vervao té pravice, je krivoverec i kak táksi vőzapreti z szvéte matere cérkvi.

To razglasúvanje szvetimo mi letosz. Pétdeszétleten szpomenek obhájamo one do nébo szégajocse radoszti, stera je milijone vernih krscsenikov obisla, kda je za vervanje pred njé dánó, ka je Marija poprijétnoga greha, v sterim sze vszaki cslovek na szvet sztvi, níkdár ui edno minuto na dúsi ne mela, ni eden hip pod hűdoga dűha oblásztjov ne bila, da je posztávléna bila od vekomaj za mater Onoga, ki je pekli i vrági mocs vzeo i reso pogűblénja one, ki scséjo njegove zapovedi zdrzsati.

Tomi pétdeszétletnomi razglasúvanji na szpomenek szo zdasnji odicseno kralűvajocsi szv. ocsa, Pius X. celomi szveti jubileum, to je velike odpűsztké naznanili, stera je v nasoj pűspekiji od Mále mese, do Device Marije Nevtepenoga Poprijétja dnéva vszaki krscsenik zadobo, ki sze je v tom csaszi ednok poszto, trikrát odlocseno cérkev pohodo i v njoj na nakanenje* szv. ocsé 5 ocsanasov 5 zdravimarij zmolo i dobro szvéto szpoved opravo.

Jaz zselem v tom i v pridocsi sznopicaj vsze tiszte szpomenke popisziati, steri szo v tom jubileumskom leti na csaszti Precsisztó Materi Mariji goriposztaavléni, zselem drágim cstevcom naznaniti vsze cerkvene oszvetke i szlávnoszti, stera szo to leto po celom sirokó szveti, poszebnó na Vogrszkom, i v nasih domácsih faraj razveszeljávale Marijino materinszko szrcé. Zselem pa to vcsiniti, naj z toga popiszanja vszaka dűsa vidi, ka Marijo celi szvet postűje, lűbi, ka po celom szveti sze nájdejo dobre, gorécsé dűse, stera z celoga szrca szo „Marijina deca“, popisem to, naj szpoznamo, ka nasz je ne máli sereg, ki szmo Njej zrocseni, ka mámo bratov i szesztér vnogo jezér i milijonov, ki edno miszlijo i edno zselenje májo: da bi

proceszjov szprevájali szvétoğa ocsó vu prelepo okincsano cérkev. Na zemli lepse proceszije nemore cslovek viditi, kak je tá bila. Szamo kardinálov je bilo 54; érsekov 42, püspekóv 100; bio je escse eden patriárka i vszi nájlepse po cerkvenom oblecseni, z zlátom i z dragim kaménjom oklajeni. Keliko jezér lüdiñ je bilo, sze nemore popiszati, da vünej jih vecs sztalo, kak jih v cérkev prislo i v církví jih oszemdesztéjzero má meszto. Med potjov szo „od vszeh szvétcov“ litanije popevali.

V cérkev pridócsi szo szvéti ocsa malo csasza pred Nájszvetesim Oltárszkim Szvesztvom molili, potem litanije dokoncsali i szvéto meso obszlüsili. Ob deszetih sze je zacsnola velika, szvéta mesa v nazocsnoszti szvétoğa Ocsé. Kda bi sze evangelium latinszki i greski precsteo, dékán drüzsbe kardinalszke sz stirami nájsztaresimi püspeki szhodne i zahodne materecérkvi pred pápeski tronus sztopi, tam dolipoklekne i ete recsi právi: „Szvéti Ocsa! Pri tom obszlüsavanji nekrvnoga áldova, vu toj plemenitoj cerkvi Vojvodima apostolov poszvecsenoj, vu dícsnom szprávisesi püspekóv i vszega lüdsztva odpri tvoja apostolszka vüsztá i oznani verszko pravico od Marijinoga nevtepenoga poprijétja, steroj sze radüje néba i veszeli sze zemla.“ Szv. ocsa z veszéljom poszlühsajo to prosnjo, ali prle, kak bi jo poszlühnoli, escse ednok sze proti nébi obrnéjo i proszijo preszvetlenje od Dühá Szvétoğa. Csi je glih szamo peszmarom pápóvim bilo zapovedano, naj szpopévájo peszem „Hodi Sztvoritel Düh“, vküpszprávléna velika vnozszina od njih peszem prekvzeme i szresno proszi znjimi vréd szvetloszt od zgoraj.

Po dokoncsanom popevanji sze szv. ocsa z meszta zdignejo, v roke vzemejo vnoga pizsma i od veszélja do szrca genjeni razglászijo Marijino nevtepeno poprijétje, kak verszko pravico rekocs: „Po Jezusa Krisztusa, nasega Goszpoda, szvétoğa Petra i Pavla apostolov i po szvojoj oblaszti vöповemo, oznanimó i dokoncsamo: ono vcsenjë, stero trdo verjë, ka je Blázszena Devica Marija vu prvom hipi szvojega poprijétja, po poszébnoj milócsi i vövztéji vszegamogocsnoga Bogá za volo Jezusa Krisztusa, kakti odküpitela cslovecsansztva od vszakoga zamázka zacsétnoga greha csiszta osztála, je od Bogá nazvescséna pravica i zato jo more vszaki vernik mocsno i sztálno vervati.“ Med

i po razglasüvanji je vnogo jezér szrc na jocs genola tá velika csaszt matere nebeszke. Kda je szlednja recs zapüsztila vüszta námesztnika Jezusovoga, vszi zvoni Rima szo sze oglaszili, vszi stüki angelszkoga gráda (v Rimi eden grad) szo zamuvili i szveti naznanje dáli, naj za volo grehov ga dvojnoszt ne obide, nevüpanje dol nepotere, da csiszto mater má vnebi.

Nocs 8-ga decembra je pred pétdeszetimi leti v Rimi szvetla bila. Jezero i jezero poszvetov sze je szkázalo na eseli zmozsnih palács tak, kak vu tesznom okenci proszte hizsicske i ti vnogi poszveti szo edno szvedocsili, to ka je Marija zse te, kda je pod maternim szrcom zsveti zacséla, ne zamázana bila (brezi zacsétnoga zamázka poprijéta); i edno proszili, to naj sze düsa, i szrcé vszakoga krcszenika od csisztocse szveti.

Szrcsen.

(Dale.)

Bozsicsna zgodba.

I.

„**M**amica, jeli dnesz k nam tüdi pride máli Jezus?“ pita máli Stevek od szvoje materé, od edne sziomaske dovice, stera sze je dalecs vkraj od vészi vu ednoj szamotnoj kucsi zdrzsávala.

„Pride, ja pride szin moj“ odgovori mati, stera je betezsna lezsála na trdoj poszteli. Na to sze pojbec vtisao; szkoz okna je glédao, kak na debelo szneg káple. Betezsna mati sze pa na tiho jokala.

„Oh Bog moj— zdihávala szí ona — odked bi prisao Jezusek, da szam jasz na szmrtjé betezsna“ I glaszo sze prijéla jokati pozábivsa, ka je szin njéni tüdi nazocsi.

„Nemam nikoga, ki bi mi doktora zézvao vu taksem bozsnom vreineni, nancs pa v farov nescse idti niscse; brezi vszega düsevnoga trosta morem mrejtí od vszeh odszlávléna.“

„Mamika — právi jocsécs szinek, kda je csül tozsbo betezsnika — moja drága mati, ne jocsi sze.“ I prisztopo je szinek k poszteli i gládo je betezsnico.

„So mo jasz i zazovém k tebi doktora“ právi on.

„Oh szinek moj, vu tom bozsnom vremeni kak bi mogao ti to vesiniti. Sztopi bole k meni, tak szí ti esese trost moj jedini.“

Mati je kúsnola sziná, ki sze njoj okol sinjeka zgrabo i britko jokap. — Pa znova njemi na pamet priso mali Jezusek.

„Mati — pita nemirovno — pa bi esese priso k nam Jezus?“

„Kaj pa nebi — trosta ga, ona — pride, ali da je dnesz tak velki szneg, komaj de mogo priti k nam z vesznice, ali vŕtro, ja te zagvúšno pride.“

To odlásanje je szinovi nej bilo szplóh po voli, — esese eden celi den de mogao csakati! Ali dónok sze je vtisao. Kda je mati zaszpála, zse je zuao, ka de csinio, mocsno sze odeno, csrevlice goripotégno; na tihoma z hizse odisal. Na dvori je naprejprivlekal szvoje mále szani i vu tom zimszkom vremeni je vu vész steo idti po doktora betezsnoj materi. Po pol dnévi zse szplój keszno je bilo i goszta megla sze razkadila, kda je pojbec vu globokom sznegi dalesztápal.

II.

Od dobrega Pasztéra imenüvani apatic kloster je na vrh ednoga brega bio zozidani zvüna od vészi. Vu tom zadvecsarki szo sze doszta trüdile nüne. Poleg sztarinszke návade szo vu klostri na bozsicsne szvétke vszefelé dáre, senke, tople odevke priprávlale za szíromasko lüsztvó one okrogline. Dnesz szo sze tüdi poszkrbele dobre apaticę, naj bi mocsno naklale szani na dvori. Na szlednje szta dve apatici z gúnjov pokrile szani, naj sze naklajeno blágo nebi zmocsalo.

„Tomás! hej Tomás! Kde szí?“ zovéjo prednjica po dvori.

I za máli csasz je priso po iméni pozváni. Tomás je drzsincse bio v klostri; i dugo sze mogo szprávlati, ár je nej málo delo duge szarnate csrevle goripotégnoti, steri szo sze szkoz leta na trdo szkorjo poszúsili. Z csaszom szí je esese pipo názsgao i po mali je zácsao vlecsi szani, dve apatici szta ga pa naszledüvale.

„Benedikta — veli ta mlájsa podvézajocsa szi obleko — dnesz mo tesko pot meli.“

„Naj sze szamo nebojjo, Krisztina“ trostala jo ta sztarejsa.

„Bojati sze nebojim! ali keszno sze nazájpovrnémo i szvéta nocs je dñnok nájlepsa vu klostri pod jalicsom i pred jaszlicami.“

„Ali da je pa od toga dñnok lepse ono veszelje,

„Mir lãdem na zemli.“

stero vidimo na lici obdarůvání sziromákov i mále decsice, ki szo zse zsmetno csakali Jezuseka.“

„Ja, jasz sze zse tũdi naprej veszelim — odgovori Krisztina — v leti szam tak doszta nastrikala, zasila za sziromáke.“

Za szanámi szta dvej nũni veszélo sztápale, dokecs szta vu dol prisle. Tomás je pot szekal z szanámi, ali ednok je szamo pipó z lamp vövzeo govorécsi: „Prav

lepo delo je, csi sto med szíromákami álmostvo deli; ali jesztejo med njimi, ki szo niksega dára nej vredni.“

„Tomás — veli mérho kárajocsa Benedikta — pa nancs to málo veszeljé nevoscsite na té szvétke szíromákam?“

„Oh ka bi bio nevoscseni! ali jasz dónok bole poznam té nezahválen szvet. Zse devét let vlácsim té szani z vszefelé blágom! i csi sze nam glih veszelijo lüdjé, dónok dosztakrát tak glédajo, ka njim je nikaj nej zadoszta, pa szani vlácsiti po sznegi je tüdi nej spaisz.“

Po tom szí je skrepico globoko na ocsi potégno i zevszov moesjov je szani dale vleko; teska pot je bila; apatice szo njemi mogle z tiszkom pomágati.

„Vcsaszi de trda kmica, právi Tomás, kda szo vu goscsó prisli. Po logi je ovacsi dobra ceszta bila, ali zdaj je szneg szploh zaszipao, i naednok szamo szluga v pamet vzeme, ka je z poti dolizablodo.

„Devét let klácsim zse to ceszto — veli on — ali to sze escse z menom nigdár nej zgodilo — dalecs szmo zablodili.“

Nüne szo sze na te recsi presztrasile. Tomás je odiaso pot iszkat. Krisztina szí pa na szani pokleknovsa bogámolila. Benedikta je pa z szébe i z pokrovcov szneg dolisztroszila, po tom pa Krisztino zácsala trostati, kda je Tomás naednok goriszkricsao.

„Ni, ni! szesztra Benedikta, tak sze mi vidi, da bi eti pod drevom nikaj lezsalo.“

Nüne szo sze zoszagale i tá szo príbezsale. Tomás je pa pod eden bor kázal.

„Bog oh moj — právi Benedikta — to je nikse dete,“ i ednoga pojba je z sznegá vőpotégnola.

„Szmleni Bog — csüdiva sze Krisztina — vu tom mrazi je zablodo jeli je zshiv escse?“

„Miszlim ka je zshiv — veli Benedikta — telo njemi je escse toplot.

„Naj szamo sze glédajo — právi Krisztina i malo vise na borovo sztébło kázse — Tam viszi eden kep. Kep Marije, nebeszke kralice; ona ga je obvarvala.“

Dve nüni szta szneg z pojbeca gvanta dolisztroszile i z szühim ga odele.

„Szani je tüdi za szebom pripelao — veli Tomás —

rad bi znao ka isese té szlab pojeb vu taksem zimszkom vremeni.“

Pojbec sze zbúdo i zácsao je jokati.

„Naj me püsztijó — právi jocsécs decsák — po doktora morem idti.“

Nüne szo sze zacsüdivale. „Na, szinek jeli je pa sto betezsen pri vasz?“ szpitáva Benedikta.

„Ja — odgovori zsalosztno decsák — mati szo mi betezsni i merjéjo, csi doktora nedobijo.“

„Oh znankar je pa nej tak nevaren beteg“ trosta ga Krisztina.

„Na, devét lejt vlácsim zse té szani — muvi Tomás — i to sze esese nej zgodilo z menom. Pa je zse tüdi kmica.“

„Ni, ni, mále szani“ právi Krisztina i vö z sznejga je potégnoła.

Ali z tém je decsáki nikaj drügo prislo na pamet.

„Oh niháj mi szani“ proszi jo i steo sze z rok Benedikte odszloboditi.

„Ka scsés z njimi?“ pitala ga ona.

„Máloga Jezuseka scsém k nam pripelati“ odgovoro je on i dale sze jokao.

„Oh — zgucsáva szi szesztra — i kde nájdes Jezuseka?“

„Jezusek je tam vu vészi — ja tam more biti, to szo mi mati pravili. Ali nemre k nam priti, — tak velki szneg je szpadno.“

„Mati szo te po doktora poszlali?“ szpitáva Benedikta.

„Nej! — veli jocsécs Stevek — mati szo sze jokali, ka nemajo nikoga, ki bi njim doktora zézvao; i kda szo zászpalı, te szam jasz odisao.

Milo sze nünam decsák i edna ga je pitala: „Kde, sze drzsijo tvoja mati?“

Etam“ — právi pojbec i kázao je proti vészi, vu stero szo stele idti apatice.

„Z nami bodes so domo k materi.“

„Jeli pride doktor Jezusek?“ szpitáva decsák.

„Ja pride, csi bodes domo so.“

„Te mo rad so, oh te mi mati ne vmerjéjo.“

Benedikta je decsáka vu toplo odevko zaszúkala, Tomás pa, ki je zse najso právo pot, je szani dale vlekao,

III.

Vu máloj hizsicski je lezsála mati decsáka. Ednok sze z szneh prebűdila i szineka zvála; ali zobsztom. Tréslika jo je tak k poszteli pivézala, ka je z njé dol-sztopiti nej mela moci. Kmica sze razpresztrla na zemlo i szin njéni je escse nej domo priso.

„Oh szmileni Bog, obvarvaj mi dejte moje, ! moli sze mati i zgovor je zgübila. Sztrasno szenjo je mela: tak da bi szinek njéni mrtev lezsál vu sznegi; i ona je njegovo zadreveno telo k szebi sztiszkávala. „Mro je, mro szircsek“ zgucsáva szí vu szneh i britko sze jocse. Po tem sze pa na ráji zaszmejála; angelce je vidila dolisztáplati, ki szo njénoga sziná v nébo odneszli. Tak da bi escse angelszko peszen csűla, stera sze je vsze dale glászila: „Dika Bogi na vizini, mér lűdém na zemli.“

Vu toj minuti szo sze dveri odprle i szesztra Benedikta je vu hizso sztopila z decsákom, ki je zászpaó na njéni nárocsaj.

„Sto je? sto hodi“? pita betezsni, ki sze na hitroma prebűdo.

„Dete tvoje“, veli Benedikta; i med tem je Krisztina szvecso vuzsgála.

„Dete moje“ gucsi glaszno vu támni. „Oh dete mi je mrtvo.“

„V krizs gucsi“ právi po tihoma Benedikta. „Oh szinek — právi na dale, kda je dete vu posztel szprávila — vu kakso zsaloszt szí szűno tvojo mater. I dőnok szí njoj dobro steo.“ Krisztina je mrzle cape pripravála: Benedikta je pa Tomási zapovedala, naj bi sze po dok-tora pascsó.

„Devét let“ steo je znova zácsati; ali kda je prevido, vu kak nevarnom sztálisi je betezsni, hitro sze na pot pobral. — Betezsni je mirovnesa grátala i glo-boko zaszpala. Med tem szo nűne szto z belim sztolnjekom presztrle i na njega polozsile bozsicsne dáre, senke za decsáka, i vszefelé hasznovitno [delo] za mater. Za Jedno vőro je priso doktor. Kda je z Tomásom vu hizsicsko sztopo, te je zse topla i sznazsno okicsana bila.

„Oh kak velka je szmilenoszt bozsá“ právi pobozen doktor.

Szesztra Benedikta je dopovedala doktori, ka sze zgodilo. Doktor je z shebom prineszo nájpotrebnesa vrásztva, betezsnico zviziterao i povedao, ka bi csinili.

„Zdaj jo szamo na méri moremo niháti — veli — i esi szi dobro vöpcsiné, te sze z bozsov pomocsjov ozdrávi“ K sztoli je sztopo i za betezsno zsenszko je edno málo sumo penez djao na sztol. Po tom szo ednoga dvorjenika posztavili k betezsniki i apatice szo dale odhájale, naj bi osztanjené dáre escse razdelile.

IV.

Zse je okoli pol noci bilo, kda je Tomás z práznimi szanými proti domi drzsao; dve szesztri szta za njim sztápale, ali vu njihovi szrcáj je radoszt kralüvala. Nikaj szta nej gucsale, szamo vecskrát sze na nébo zglednole. Szneg je zse henjal i zvezdice szo bleszketale, tak milo szo kivale szvétonocsnim potnikam: dobro szte vesinoli. Kda szo gori prisli vu kloster, kapelica je zse vu szvetloszti plavalá, naj bi z dosztójnim delom pozdrávlala na szvet pridocsega novoga Kralá.

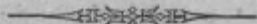
„Oh Benedikta — zdiháva szi Krisztina — szrcé sze mi od veszeljá razpocsi. Kak de sze veszelila mati, kda sze prebüdi i poleg szébe nájde sziná szvojega — i kak de veszéli decsák, kda odpré szvoje ocsi ino de vido bozsicsne dáre. Oh kak do sze vszi veszelili! Ali radüjem sze jasz tüdi, rada bi bogácom celoga szveta dopovedala, kak velko veszeljé lehko nájdejo vu dobro esinenji.“

„Ja Bog je vodo nase sztopáje, kda nasz je pripelao k namrzszenomi decsáki, po nasoj pomocsi je decsák gorinajso Jezusa, koga iszkat sze napoto vu tak velkom mrazi.“

„Devét let vozim zse szani vu szvétoj noci — gucsi nepobogsani Tomás — ali takse delo sze escse z menov nej zgodilo. Veszeli me, ka szmo tak dobro vsze vesinoli.“

Vu klostri szo zse zvonili na polnocsnico; zvonszki glász sze je razsiro po tühoj zimszkoj noci, naj bi lüdém na znánje dao, ka sze je Jezus narodo. Z klosterszke kapelice sze züigne lepa peszen: „Dika Bogi na vizini, wir na zemli lüsztví dobrovolnomi.“

*Po liszti „Szüz Mária Virágos Kertje“
Szobocsanec.*

Med Szrca Jezusovoga pétkih te devéti.

Precsasztiti goszpod, je zsmelno to poszvedocsiti, ka jé vrág?“ Collius Robert, deszét let sztar deesak je to zvedávao od dühovnika Barry-ja, ki szo njegovoga oeso pohodili.

Dühovnik sze na to pitanje zaprva zaszmehéjo, potem pa pravijo: Robert, na tvoje pitanje mi edna zgodba na pamet pride.

Za volo veszéloga Robertovoga kricsa nemorejo gucsa dokoncsati. „Szem lodite, hé Karcsek, Jancsek, Henrik, hitro. Precsasztiti goszpod nam nikaj lepoga scséjo pripovedávati.“

Brate zové, ki szo sze ne dalecs zmenjali i na njegove zvánje pohitrom k dühovniki popascsili, ki szo to decsico z vidnim veszéljom glédali.

„Od szküsnyáv bo gucs?“ pita Henrik.

„Escse od bole grozovitnoga, odgovori Robert — od vrágá bo pripovedavanje.“

„Naj zacsnejo, precsasztiti goszpod, naj zacsnejo, proszimo jih lepo,“ — mantrá jih te radoveden sereg.

„Oprvim vam naznanim, zacsnejo dühovnik — ka szem to zgodbo escse nikomi ne pripovedávao.“

„Oh naj zacsnejo zse ednok, precsasztiti goszpod,“ pravi ednoglaszno znova decsica.

„Obdrügam, to zgodbo escse niscse neve.“

„Ali je isztinszka tá zgodba?“ pita te máli Vilmek, ki je tüdi zse tá priso ino szí brise znoj z csela, znojál je, da sze je prevecs pascso, naj pripoveszti ne zamüdi.

„Vszaka recs je práva isztina. Zse szem vnogokrat steo to vöpvödati, ali nikak szam sze ne mogo na to nakaniti, ali dnesz jo brezi vszega zadrzska dopovem vam.

Pred petnájsztimi leti szo me püspek za dühovnika poszvétili. Lepi, mládi cslovek szam jaz te escse bio.

„Aj da szo sze doszta od tisztih mao premenili“, pravi nedovedocs Robert.

„To je vsze edno nam, káksistécs szo bili precsasztiti goszpod, naj szamo dale csüjemo pripovedávánje“ vuide njemi v recs Jancsek, ki je zse zacseo nepotrpliv biti.

„Dobro je, dale bom pravo. Kak novo méšnik szam na en tjeđen domo k sztarisam so, ino szam mojo prvo szvéto meso prikázal Vszegamogocsnomi v tisztoj cérkvi, vsteroj szem kak dete tak doszta molo.

Za oszem dni szam sze nazáj povrno v szvojo püspekijo na odlocseno meszto, za stero szo me mil. püspek zse prle posztavili. Prvi pétek augusztusa meszeca je bio, kda szem na zseleznico szeo. V kocsiji szem obprvim szvoje dühovniske molitvi opravo, potem pa poleg sztäre návade szem molo za tiszte düse, stere szo tiszti dén z toga szveta sle i za ono nedolzno decsico, stera tiszti dén obprvim bode v nevarscsini, ka bi szmrten greh vesinila.

(Dale.)

*Po liszti „Hirnök“
Szrcsen.*

Zakaj sze jaz pri Jezusi rad drzsim !

Znogi mi právijo
Zakaj te to ?
Zakaj te vidimo
Vcérkvi goszto ?
Zobszton me sálite
Sz grdov recsjov,
Zobszton ospotate,
Sz ruzsnov volov !
Zobszton me vábite
K szebi v okrog
V cérkev ráj idem, tam
Vedno je Bog.
Zobszton me rátate
Vészeli sze !
Veszeljé za méne pri
Jezusi je.
Zobszton me drázsité !
Kak sze drzsim !

Z Jezusom scsém jaz bit'
Szamo le znjim.

Pitate, morebit'
Zakaj li znjim?
Zakaj za Jézusa
Vesz hrepenim?

Záto za Jezusa
Z szrca gorim,
Ár mi je ocsa on,
Jaz szem njem' szin.

Ocsinszko Szrce má,
Szinek to zná,
Szinek to dobro zná
V cérkvi je má.

* * *

Záto ne pitajte
Zakaj te to?
Zakaj te vidimo
V cérkvi goszto?

Szrcsen.

Szveta nocs.

O szladka nocs, bozsicsna nocs,
Preszrecsna szi nad vsze nöcsi,
Zato sze vsze te veszeli!

J. P. Belosztenszki.

Tak szpeva szláven peszuik i z njim krscsanszko
lűdsztvo na eto szvéto nocs. Kak tihi bledi
meszec z jezerami zvezd obdani pride vszako
letó eta nocs k nam na szpomin one velke
milosztivnoszti bozse, ka sze nam je Szinek
narodo, ka je Dete k nam prislo, stero sze zové
Angel velkoga tanácsa. Kak bledi meszec — obdani z
szvojimi zvezdami pride i dava lepoto, veszelje, vűpanje
nasemi zemelszkomi potűvanji. Zvezde — drűgi szvétki
okoli ete nöcsi — nasz pa pripravijo k njoj, ka sze nam
szrca zbűdjávajo pred njov i za njov na gorécso lűbész-

noszt Boga i na zahvalnoszt, stero szmo Njeni za njo duzsni.

Eden del zsitka cslovecsanszkoga roda nam pred nasz posztavi té del cerkvenoga leta, steri sze zacsne z prvov adventszkov nedelov i sze dokoncsa z szlednjov nedelov po szv. treh králaj. To je zacsétek szveta, zshivlenje cslovecsansztva do Krisztusa i njegovo delinsztvo.

V evangeliumaj nega nikaj od zacsétka szveta, ár je to zse vu sztarom zakoni szv. pizma popiszano. Zato szv.

Mali Jezus.

mati cerkev na prvo adventszko nedelo — na prvi den cerkvenoga leta — szledjen szod pred nase ocsi posztavi vu evangeliumi záto, ár sze vu sztrahovitnoszti szlednjega szoda dokoncsa ona szuzsnoszti cslovecsansztva, stera sze je z prvim grehom zacsnola. Szledjen szod nam pokázse vszem, ka je bio prvi greh za ete neszrecsen rod. Pa kda eta szpoznamo, kak je szpoznao Adam i njegova deca, te je ne csúdo, csi sze vu obleko pokore oblecsemo na példo szv. matere cérkve ino sze posz.

timo koncsi dva dni vu tjedni pred stiri tjednov na szpomin onih stirijezero let, vu sterih szo ti pravicsni med zdihavanjom, posztom i szkuzami csakali Odküpítela, ki bi je reso zmáge satanove. Szamo ka szmo mi jezero-krát bole blazseni, kak ocsáki sztarinszki csaszov. Mi známo, ka je nas Zvelicsar zse priseo, ka je nasa pokora i nas poszt vu szv. adventszkom vreimeni zahválen szpomin njegovoga prihoda, záto zse prvi, ali drúgi tjednen hválimo brez greha poprijéto Devico mater, steroy na csaszt vszaki den poszlühnemo szv. meso (zorjenico) zdihávajocsi z sztaroga zakona pravicsnimi rekocs: „Rorate . : Roszite nebésza od zgoraj i obláki naj dajo pravicsnoga, naj sze odpré zemla i nam poródi Zvelicsitela.“

Evangeliumi nedelni nasz pa zse tá vodijo vu püs-csavo Judeje i k potoki Jordani, kde sze csúje zmozsen glász „kricsécsaga vu püscsávi“, ki nasz opomina na novi zakon dűse z Bogom, steri sze szklene vu szv. precsis-csávanji, kda sze je po pokori pripravila pot Goszpodova.

Marija, jűtrna zorja odkűplenja nasega, i szv. Ivan krsztiteo, predposzlanec Krisztusov, nam napunita dűse z szladkim vűpanjom i szvétki njiva, pa poszti adventszki szo te prve zvezde na nébi nasega dűsevnoga vűpanja, stere nam kázsejo naprej eden del one szvetloszti, stero nam bozsics — szvéta nocs — prineszti má.

Zmesz mámo eden kvátrni poszt, naj sze szpomenimo nakanenja szv. matere cėrkve molécsi z njov vkűper za dobre dűhovnike novoga zákona, za njihovo dűsevno napredűvanje, ka do mogocsi modro voditi dűse na njé zavűpane.

19-ga decembra je szvétek bl. D. Marije pod iménom pricsakovanja poroda bl. D. Marije. Dűhovniki zse vu szvojev dűhovnoj molitvi (v breviariumi) glaszovitne tak zváne „O Antiphone“ — ár sze z „O“-jom zacsnejo — i drúge poszebné molitve oprávlajo, stere szo pune zselenja i hrepenenja za tisztim, koga je duga stirijezeroletna preminocsnosztak tesko csákala.

23-toga decembra je dén Adama i Eve, teva neszre-csniva roditela cslovecsega roda, sterima je milosztiinoszta bozsa i dugaletna pokora záto li odprla vrata nebeszka. Z tem dnévom sze nam zapré sztari zakon ino sztopimo z polnocsnicov prek vu novoga, ár szo sze zse oglászili angelszki peszmarje ino oznanoli pasztérom diko Bogi na

visavi i mir dūseven lūdem na zemli, ki szo dobroga nakanenja, ki szpoznajo vu deteti szvojega Resitela i Bogá.

Z tem dnévom je veszélje nase popolno; veszeli sze na té dén vszaka dūsa, ár nasz bozsa miloszt vsze zbūdjava na veszélje i hválođavanje — nego neszmej dugo trpeti eto veszélje, ár bi sze znali szpozábiti, da je na zemli veszélje vecsno nemogocse. „Tūdi tvoje szrce prebodne mecs“, csūjemo glász Simeonov i vidimo szíromastvo deleta, stero sze ne veszelit, nego trpet prislo na zemlo i nász vcsit, ka szo vucseniki ne véksi od mestra. Na drūgi dén je zse dén prvoga mantrnika; na tretji dén szv. Jánosa apostola, ki je ne mro za njega, nego trpo vecs, kak vnogi manterniki; na strti dén drobna, neduzsna decsica, kak manterniki Krisztusovi na znaménje, ka niti neduzsnoszt ne vōvzéta od trplenja, csi scsé Krisztusa naszledūvati.

Prvoga januara obrezavanje, sésztoĝa prikazanje njegovo obszlūzsavamo. Prikazao sze je szvojemi lūdsztvi, k steromi je poszlaní, vu Jordani z szvojim krsztom i szvedocsansztvom szvojega Ocsé i szv. Dūha i prikazao sze je kak Bog vu szvojoi zmozsnoszt i Káni galileanszkoi.

Nedelni evangeliumi nasz pa vcsijo vu tom csaszi postūvati i naszledūvati szkroven zsitek Jezusov vu szvojoi materinszkoi hizsici z begom v Egiptom i romanjom 12 let szlaroga detela v Jerusaleml. Z njih zvedimo tūdi zacsétek njegovoga dela, dokecs nam ne pride csasz nedelee szeptvagezime, kak prve nedelee, stera zse k vūzemszkomi — velikonocsnomi — csaszi szlisi.

I tak sze obdá szvéta bozsicsna nocs z drūgimi szvétkami i nedelami — pred szebov z adventnim csaszom, naj bi nam ocsisztilla dūse ino nasz napunila z gorecsov lūbezsnosztjov Boga — za szebom pa z szvétkami mantrnikov, szpovednikov i trplenja definsztva Jezusovoga, naj sze potrdijo nasa dobra nakanenja i naj známo, de szmo mi njegov narod lūbleni, steri szmo za to prisli na zemlo, naj bi sze navcsili od njega pobožno i vu vszeh szkūsnjávaj szlálno zsveti, da bi szí z tem zaszlūzsili szlávó njegovo previdévsi, ka je trpljenje potrebno na zvelicsanje.

Záto poszhlūnimo peszmara, ki nasz etak opomina:

„Radajte sze dnesz, vszi zemle rodovi!
Odrpti zse blagri szo v dobi nam novi;
Oblūbi dopuno nebeszki je Ocsa
I vrocse je vzdíhe poszhlūhno cslovestva;

ino sze zahvalmo Bogi za njegove dáre ne z recsjov szamo, stero zrák poprime i tá vneszé, nego zdjánjom krscsanszkoga szrca i dűse, stero sze nam gorizapise na celo vekivecsnoszt.

Bassa Ivan.

Kakda trbej sz. rozsnivenec moliti?

Katolicsánszke Cérkvi edno glávno znaménje, po sterom sze ona pozna, je jedinsztvo. To jedinsztvo sze pa pokazati more nej szamo vu návuki, vu Bozsoj szlűzsbi i vu szvesztvaj, nego vu molitvi tűdi. Za toga volo eti dol szpisem, kakda trbej sz. rozsnivenec moliti? Zamerkam, da nácsin, steroga eti stéte, szvéta mati cérkev naprej, pise i rávno záto sze vszáki drűgi nácsin z-naprej pisanjom szvéte matere cérkvi protivi.

Szveti rozsnivenec etak trbej moliti :

Pri krizseci sz. csiszla molim „Jasz verjem,“ zatém „Dika bodi Bogi Ocsi“ itd. pri debelem zrni „Ocsa nas“, pri prvi trej drobnejši zrna naj právím vszikdar, naj molim veszélo, ali zsalosztno, ali odicseno csiszlo, vu „Zdrava bodi“ po iméni Jezus :

pri prvom zrni : Ki vu nami vero povéksávaj.

pri drűgom zrni : Ki vu nami vűpanje potrdi.

pri tretjem zrni : Ki vu nami lűbav zvuzsgi.

Po pobűdenji trejh bozsánszki jákoszt pridejo deszetine, stere sztojijo z-edni „Dika bodi Bogi“ itd. z-ednoga „Ocsa nas“-a i z-deszet „Zdrava bodi“ itd.

Szkrivnoszti veszéloga rozsnoga venca, stere sze vu „Zdrava bodi“ po Jezusovej recsi deszétkrát právijo, szo eta:

1. Koga szí Devica vu útrobi poprijéla.
2. Koga szí Devica v-pohodjenji Elizabete noszila.
3. Koga szí Devica porodila,
4. Koga szí Devica vu cérkvi darűvala
5. Koga szí Devica vu cérkvi gori najsla.

Szkrivnoszti zsalosztnoga rozsnoga venca :

1. Ki je za nász krvávi znoj tocsó.
2. Ki je za nász bicsűvan bio.
3. Ki je za nász z trnjom koronan bio.

4. Ki je za nász krizs neszo.

5. Ki je za nász na krizs rozpéti bio.

Szkrivnoszti odicsenoga rozsnoga venca :

1. Ki je od mrtvi gori sztano.

2. Ki je v-nebésza sztopo.

3. Ki nám je Dühá szvétoğa poszlao.

4. Ki je tebé, Devica, vu nebésza vzeo.

5. Ki je tebé, Devica, vu nebészaj koronao.

Veszéloga rozsnoga venca szkrivnoszti sze molijo od prve ádventszke nedele do pepelnice, zsalosztloga rozsnoga venca szkrivnoszti pa od pepelnice do vűzma, odicsenoga rozsnoga venca szkrivnoszti pa od vűzma do nedele sz. Trojsztva.

Od nedele sz. Trojsztva pa : v-nedelo, v-pondelek i csetrtek sze odicsenoga rozsnoga venca szkrivnoszti morejo moliti, v-tork i v-pétek pa zsalosztloga, v-szredo i v-szoboto pa veszéloga rozsnoga venca szkrivnoszti. Na Cvetno Marijo veszéloga. — Na drűgi szvétkaj B. D. Marije pa odicsenoga rozsnoga venca szkrivnoszti trbej moliti.

K. P.

Devica Zmozna.

Pobozsna pripoveszt.

Hildegarda, tivárisica Dominiko grofa, je bogabojecsca i pobozsna zsenzka bila. Bozse i szvéte materé cérkvi zapovedi je verno obdrzsávala, i to je od szvoje drzsine nej szamo térjala, nego kde je szamo mogocsno bilo, od toga od njih osztro tűdi racsun jemála. Po nedelaj i szvétkaj je vszáki goszpodsčki zdrav cslovek pri szvétoj mesi nazocsi mogo biti. K szvétoj vűzemszkoj szpovedi je ona száma pelala njé, potom ka szo prvle zse vszi vkűp opravili duszno pobozsnoszt.

Drzsina je pa nej szamo verno doprnásala eto krscsanszko duzsnoszt, nego rada i z veszélím szrcem, ár je száma szpoznala i vidla, da njihova dobra goszpá ide naprej z dobrov példov, tak da bi poszvedocsiti stela ono pravico, da je Bog potreben rávno tak bogátomi

kak szíromáki csloveki, ki szí z zemlé, z rokámi i z znojom szvojega lica iscse szvoj vszakdenésnji krüh.

Bila je záto túdi mirovnoszt vu hizsi i dűsevno blázsensztvo je kralűvalo tak med goszpodom, kak med drzsínov. Obilen bozsi blagoszlov i bozsa milocsa sze je szkázala vszepovszéd. Tatiji, noriji, pijanoszti i ka z tem nájvecskrát vkűphodi, preklinjanji, nedosztojnomi djánji, i grdim gucsam je niti glásza nej bilo csűti.

Edna isztinszka krscsanszka hizsa je bila to. Nej je bilo tam csűti lagoje recsi, nej opominanja, ár vszáki

Madonna. Mati bozsa. (Podoba imenitnoga szlikara Raffaela.)

je szpuno szvoje delo; nej je bilo tam csűti tozsbé, ár nej bila niksa prilika na to. I kda je drzsina szvoje delo oprávilá, nej je mejla kákse prázne i nikaj nej vredne gucse, nego vkűpprisla, lepe i pobozsne knige stela, ka je njim tak na dűso kak na telo gledocs hasznovitno bilo.

Te pobozen krscsanszki zsítek je Hildegarda szpelála med drzsino. Veszélo je bilo gledati, kak je ona pogledűvala vsze porédi. Kde je zvedla, da zsaloszt, bolezén, beteg zsalosztí szrca, hitro je tam bila i kak je szamo mogla, zsaloszt potrostála, bolezén polehsála i be-

tezsniiki pomáhati probala. Právi zemelszki angel je bila ona od Goszpodnoga Boga poszlána. Tűdi szo jo nej nacsí zváli. Vu njenom szrei je szamo lűbézen i dobrota kra-
lűvala i kde je potrebno bilo, tam tűdi to razsirjávala.

Zrok ete lűbéznosztí i dobrotivnosztí je bila njéna globoka i zsiva vera i pobožnosztí. Nej zobszton je cstela dén za dnévom zsvlenje szvécov. Navesila sze je nad njihovim zsvlenjom nej szamo csűdivati, nego ka je zsmetnese, ka velki áldov i doszta szamoga szebé zatajé-
nja térja, ali ka dobrotiven Bog pá obilno plácsa, je naszledűvala tűdi. I vu vszákoj vűri vszákoga dnéva je szamo to jedino gorécse zselenje mela, náj bi jo Bog vszíkdar zdrzso na poti krsesanszke popolnosztí. Ali da je kak pobožsna dűsa to dobro znála, ka velko milosceso proszi od Bogá, nepresztanoma je zdihávala k Devici Mariji, materi i obilnoj vretini milosceso, náj bi ona pri szvojem jedínorojenom szvétom Szini za njo to milosceso szproszila.

Devica Marija je szpunila molbo i prosnjo Hildegarde. I ona je tűdi zato nej osztala nezahválna. Blázseno Devico Marijo szí je odebrála za nebeszko Patrono. Pod njeno obrambo je preporocsila szebé, szvojo hizso i vsze. Njeno postűvanje je razsirjávala z vszakojacsími pobožnosztími. Vszoboto veesér je vszkűpszprávilá vszo szvojo hizsno drzsino i z ednoga krája, náj bi njoj hválo szkázala, z drűgoga kraja, náj bi njeno obrambo nadale vűszproszila, je vkűpno dála moliti szvéto csiszlo i ona száma je nap-
rejmolila.

Dominiko grof je poleg toga nej bio merzel nej topel. V pobožnosztí szoje tivárisice je dela nej meo, pa njoj je tűdi nej bráno. Celi den je na szvojem imánji gor i dol hodo, delavce pazo, náj njegovo vűrsztvo vu vszem deli dobro ide. Ár je velko neredno zselenje do imánja meo. Ali náj bi ga nej za szkopoga drzsali, vu szlobod-
nom csaszi je po lovini hodo i sze zabávľao. Ali to je tűdi szamo zato delao, naj zseno znori. Kak voják je naimé nezracsunano doszta prijátelov meo, szame grofe pa barone, ki szo vszi bogati bili. Te je pozvo Dominiko na lovino i zabávľanje, kde szo sze vszíkdar kártali pa nej za málo, nego za velko sumo.

On cslovik, ki szamo zemelszko blázsensztvo, veszélje i minľivo dobroto lűbí, gvűsno za Boga doszta nemára.

Bozseg i imena sze szamo vcsászi vcsászi szpomene, pa to tūdi ali z návade dela, ali pa te, kda preklinja. Domniko escse nej szliso med té zádne. Njegovo szrcé je escse szamo napunjeno bilo z zselnosztjov obogatiti sze; ali tá zselnoszt je njegovo szrce zse tak podjela, kak csrv drevo i po mali na pogūbelnoszt pelala. On je pri kártanji dobo, ali nej je bio z tem zadovolen. Ne je meo zadoszta dūsevne moci, da bi szvojo hūdo návado potro i nazaj dober prvejni cslovik poszto. Dale ide po toj poti, i vszikdár vecs scsé z kártanjom vkūpszpraviti . . .

Vsze to je Hildegarda dobro znála i vpamet vzéla. I z celov mocsjov je na tom bila, da bi njegove zse-zse odrasceno hudo zselenje vtisati mogla. Proszila ga, jokala, náj posztáne nazáj kak je prle bio, i tam nihá szvoje prijátele. Ali zobszton.

(Dale.)

Prijatel.

Lagoja deca — kastiga bozsa.

Krscsánszki roditelje, vi szte návadni sze tozsiti, ka szo vam deca jáko lagoja. Dosztakrát sze sztarate : „Bog moj, ka de z toga deteta !“ Jasz nescsem tukar priliko szí vzéti vu obcse naprejdavati ka je krivo, ka szo vnoga deca pokvarjena. Jasz te tukar szamo na edno scsem opomiaati, zkem nepremisleno podkopas szrecso tvojega otroka, to pa je : hábaj sze ocsa i ti mati krscsánszka pszūvanja, ne pszūjte, ne preklinjajte szvojo deco i menje zsaloszti bodete od sztráni szvoje decé csūtili.

Vnogi sztarisje návadni szo na Bogá rivati, ka szo njim deca lagoja : Bog, moj, zakaj szí nam lagojo deco dao ! Isztina, ka szo lagoja deca velika zsaloszt za ocsa i mater, ali dobri lūdje ztem Bogá ne krivijo. Bog je hūda nej sztvoro na szveti, nego lūdje szo ga szami iz pekla privlekli na szvet. Ne je Bog sztvoro vragé to je : hūde dūhé, nego szamo dobre i csiszte ; vrangi, to je hūdi dūhovje szo szami odpadnoli od Bogá. Z bozsi rok szamo dobro pride na ete szvejt. Drūgi je tak zrok pokvarjenoszti tvoje decé ! Vszáki cslovek je po grehi bole na hūdo, kak na dobro nagnjeni. Denok je jáko redko, ka bi dobri

krscsánszki roditelje lagojo, pokvarjeno deco meli. Vu obcse: káksi je ocsa, táksi je szin, kaksa je mati, taksa je esi.

Zákon nature je, ka dobro drevo dober, plemeniti száz rodi. Natura, to je: narava nász vcsi, ka zrok pokvárjenosztí decé vsztarisaj sze nájde gori. Liki na deci sze várajo lica ocsé ali materé, rávno tak dűsa deteta je podobá dűse roditelszke. Vszako dete herba vu szvojoj naturi jákosztí ali navküper i lagoje lasztivnosztí roditelszke. To ti szám poszvedocsis, kda szí návaden szoditi: Ocsa njegov je tát, pa je to i deci v krvi - mati je njemi lazslivka, pa szo njoj i deca taksa.

Zgrűntávaj najprle száma szebé i nebodes Bogá krivila. Oh Bog moj. jasz szpoznam, ka mi je dete lagoje, ár szam i jasz száma vu grehi i hűdom. Dete mi escse vu utrobi bilo, pa szam ga jasz zse preklinjala. Kak szam ga zpovojom vu zibeli povijávala, kak je ono jokati zacsnoło, jasz szam nad njim nej liki angel verosztűvala, nego vrági szam ga dávala i szto hűda na njega metala.

Ja, mati krscsánszka, to je csemér, z sterim szí ti szvojo deco pokvárila. Rodila szí detece liki angelcseka, pa szí szledkar z njega naprávila máloga hűdicsa. Premislávaj tak od etoga dűsevnoga lűdomorszta, od pszűvanja i preklinjanja materé krscsánszke, pa bos száma szpoznala, kak szí gresila proti naturi i zákoni bozsemi. Nad táksimi materami sze jávcse zse Jeremiás prorok: „Deca szo krűh proszila i ne ga bilo, ki bi ga njim vlomo.“

Ka sze je preklinjanje tak jáko razsirilo po nasi vesznica, nájvecs je kriva nepremislenoszt. Nase kmécske nepreimiszlijo, ka gucsijo, kda szvojo deco kunéjo, jeli je szpametno, jeli je to greh? To je rávno ono, csemi sze jasz nájbole csűdim. Naj je bilo vu noriji ali vu zsalosztí, szrditosztí ali veszélji — brez najménsega zroka vuvek je na jeziki: vrág — vrág. Nase lűsztvo isztina nema vnoge knige pri rokaj, stere bi ga oplemenile; ali to je zsaloszt, ka escse tiszte knige, stere mámo, nescsejo jáko steti, ka bi znji návuke szí vzelé. Ka je to tak, ti krscsánszka zsená, száma mores szpoznati.

Pitam te, mati krscsánszka, zakaj kunés, preklinjas? — ti mi nerázumno odgovoris: moram kunoti. Komaj

szi porodila szvoje dete, ono nemilo joese, ti pa njemi: da bi ga vrág zéo, da bi zginolo! O mati, mati; — té pa szvojo lasztivno krv pri porodi szvojem tak blagoszlávlas?! Pod szvojim szrcom szi noszila to nebozse, ti pa nad njim vragáris! Nej szi li ti hűjsa od nemoga zsvincseta! Jeli szi kda glédala, kak kűsza csuva szvoje scence, kak kvocska bráni szvoje piscance, kak szkácse, kak kucsé z szvojimi perotami, csi sze sto njé szamo doteknoti scsé, ti pa szvoj porod száma szűnes vu skrample vragá! Jeli szi ti mati, oh zsalosztna i nemila mati! Déteti szvojemi szi dála vremenitno zsvilenje; vekivecsno zsvilenje pa njemi vkraj jemlés! Jeli nej szi ti moritelca szvoje ga neduzsnoga deteta!

Csteo szam v ednoj knigi to szledécse pripetenje: V ednom várasí je oroslán odszkocso z verinjáka i létáo po várasí. Na vulici je bilo edno dete i oroslán je zgrábi v szvoje skrample. Vtisztom hipi mati vőszkoesi z hizse — szpádne pred oroslána i roké vővtégne proti nébi kriesécsa: O goszpodne Bozse, szmiluj sze! Oroszlán pri toj prigodbi kakti krotka ovesica pűszti dete z szvoji skramplöv i odbezsi dale. Lűbav té materé do szvojega deteta csűdo csinila, kda je to divjo zverino obládala. Ti pa mati, száma prek davas z preklinjanjom szvoje dete peklėnszkomi orosláni.

Poganszki roditelje szo szvojo deco aldűvali Bogi szvojemi Molohi, steri je z bronza zlejáni bio. Kda szo ga ozsárilí, metali szo deco vu zserjavo nárocsje njegovo, kde je deca međ sztrasnimi mokami zgorela. To szo oszlepłeni poganje delali, miszlėcsi ka ztem szvojemi Bogi postűvanje szkrazsejo. Ti pa, krscsanzska mati, z szvojim preklinjanjom odjimles szvojemi jedinomi právomi Bogi deco i pozoji peklėnszkomi mecses, ka bi jo mantrao i raztrgao.

Pobozsne i csedne zsenszke ne delajo etak; ne preklinjajo szvoj porod. Lepo pėldo nám dávajo tűdi dobre i szpametne zsidovszke matere, znáo od nji z sztároga, Testamentoma, ka szo po porodi na stirideszėti dén szvojo deco v jeruzsálemszko církev noszile, ka bi ga Bogi prikázale. Znáo tűdi od nji, ka szo szvojo deco k Jezusi drágomi pelale, ka bi je blagoszłovo — i Jezus je nje lűbezno gorivzel i roké szvoje na nji polozso. Etak csi-

nijo zsenszke po celom krscánszkom szveti, etak csi-
nite tūdi vi, pa proszim vász vesinte, ár szám Jezus vász
opomina i proszi: „Pűszlíte mále k meni priti, ár je nji-
hovo králeszlivo nebeszko.“

Kak je nikda hcsi krála egiptomszkoga, najsavsi
máloga Mozesa vu Nilus potoki, právila zsenszki —
materí déteta: Vzemi i odhráni ga za méne i dála ti bo-
dem zaszlűzsena plácsó rávno tak právi Bog tūdi tebi:
ovo ti je dete, odhráni ga za méne. Deca szo dár bozsi,
steroga duzsna szi za Bogá odhrániti, steroga kakti szvéca
duzsna szi odhrániti materi cerkvi.

Jeli bár ti, ki szi mati, ti sze szrdís na méne, ka te
káram. Oproszti mi, ár szo vnoge materé krive onim
nevolam i nerednosztam, stere sze zgájajo na nasem kráji.

Zselo bi, da bi vsze szpoznale i prestimale császt
materinsztva, da bi pred ocsmi mele tiszte dobre krscse-
nice, stere szo zsivele rávno tak pod tisztim szuncom
kak i ti, stere szo zsaloszti i nevolam podvrzsene bile
rávno tak, kak i ti. Vő sze jemlés, ka ti je Bog doszta
decé dao, ka ji nemres odhrániti, ka száma komaj zsvés.
Toti je dika csi vecs decé más; Bog ki ti je njé dao,
tūdi szkrb bode na njé meo, csi szamo vűpanje bodo v
Njem meli Ou szkrb má na polszke lelije i ftice nebeszke
zkelikim bole na tébe. Mele szo i drűge materé escse vecs
decé, ali záto nej szo nji vrági dávale. Mati Makabeuska
v sztárom Testamentomi mela je szedem szinov — ne
je nji preklinjala, nego vesila je nji na bogábojaznoszt,
ne je nji vrági dávala, nego zsnjimi vkűper za vero
szvojo krv prelejála. Glédaj na krscsanszke zsenszke,
kakti na szvéto Emilio, na szvéto Moniko, mater szvétoga
Ágostona, na szvéto Elizabeto, hcsér drűgoga Andrása krála
vogrszkoga i vnoge drűge, stere celi krscsánszki szvet
postűje, kakti lesescésa gledala krscsánszkoga materinsztva.

Vucsitel.

(Dale.)

Glászi z domácsi hár i z celoga szveta.

Blagoszlávlanje krizsne poti v Cserenszovci. Tekocse leto meszeca februára 16-ga dnéva sze je lepa sz ávnoszt obhájala v imenovanoj fari. Vnogo jezér lúdih je vküprislo z vszeh szoszedenih, escse prekmurszkih far. da nazosci bili pri poszvecsüvanji nove prelepe krbisne poti. Den je jáko lepi bil. Okoli devéte vöre szo sze v belo oblecsene deklíne z zelenimi venci ná glávi, mladénci i mozski vszi z gorécsimi szvecsami v réd posztavili na far-nom dvori. Deklin je bilo 120. Vszaka je mela gorécsó szvecsó. v rokaj. Képe szo neszli mozski i decski, dvá ednoga. Pred njim je neseni krizsec dol zsnjogo od edne deklino, kre kepe szta po sla 2 decska z gorécsimi szvecsani. Tak je bilo pri vszakom redi.

Szkuzé szo lúdi pobijávale, akom sze je tá velika proceszija z vnogimi duhovniki genola i v cérkev ravnala. Blagoszlávlanje szo O. Rozman Robert z franciskánszkoga réda z Csakovca oprávlali. Kda szo kep blagoszlóvili odkrili, na meszto djali i pred njim naprejpiszano molitev od Jezusovoga trpljenja opravili, lúdsztvo vidívsí te zsive podobe zsalosztno je zdihávalo i glasno jokalo, nad lúblénim Jezusom, ki je telko trpo ze njé. Vúnejsztójecsemi lúdsztvi, stero je v cérkvi ne melo meszto, szo mozsári na znánje dáli, kda sze je steroga kepa blagoszlávlanje dokoncsalo. Po blagoszlávlanji je bila predga i szvéta mesa z velikov szvecsenosztjov, za od vecsera litanije szrca Jezusovoga pred najszvetejsim oltárszkim szvesztvom. „Krizsna pot“ je prisla na 1600 koron blúzi i vsze z mili dárov farnikov. Za to veliko darovitnoszt, ka szo v trej mesze-caj to lepo sumo vküp nadevali, szo njim milosztiven púspek szvojo visesnjo szpoznanje i zahválnoszt dáli naznaniti po g. plebanosi.

Za glászdavanje Rednikov:

Z. K. Szt. Sebestyén. Cum gaudio exspecto opusculum. Vszem siritelom liszta sze z poniznim szrcem zahválím. Marija vam naj plácsa trüd. Klekl Jozsef, rednik.

70 100 150
150 koron
2 30
2 30
2 30
2 30
150

Naznanje.

Ki szi je liszt se ne narocsil, pa bi ga rad dal narocsiti, naj sze glaszi pri goszpodi plebanosi. Prvi sznopics je se vszikdar za dobiti pri rediteli (Klekl Jozsef kaplan, v Cserencsóc-i); ki sze szleđi glasziyo za narocsnike, prvi sznopics tñdi dobijo.

Pri isztom rediteli liszta, kaplani v Cserenszovei sze dobijo:

Csiszla, prosztese i lepse, od 4 krajcarov vise do korone.

Skapuleri. Karmelszki skapuleri za 8 krajcarov, Rdécsi skapuler trpljenja Krisztusovoga za 5 kr.

Szrea Jezusovoga skapuler za 10 kr.

Nevtepenoga poprijetja 5 kr.

Szvetoga Franciska za 15 kr.

Ki scsejo dati prineszti, naj jih vees vkűpsztopi i peneze vkűp pobrane naprej posle, da sze po tom lahko blagoszlövijo dela.

Szpoznano i pohovaljeno v Szomboteli na vöposztavlanji leta
1903-ga. V. St-Louisi (v Ameriki!) z szrebrnov medalijov.

LEWISCH ROBERT

sztebrov riszanje, oltarov zidanje,
ooo zlatarszko i malanje ooo

Delavnica: Na vogli
Kalvarijszke i Csillag-
villice.

v SZOMBOTELI.

Stacum:
premontrejszka
hizaa.

Novi oltari, predgance, krsztini
sztudenci, szpovednice, cerkvene
==== sztolice ====

i. t. d. poleg danoga ali od
mene napravljenoga nacsrtu.

Lurszke Marije votline

Bozsi grobi =====

vszakovrsztna nacsrt; cena po-
leg velikocse i delanja.

SZTOJECSI MALI SZTEBRI

v umetnom izdelavanji iz Cirbola-dreva, namalani i po-
zlacseni.

Sztárik oltarov, predganc i sztebrov popravlanje. Cerkvih
malanje, najprosztese i najjimenitese. =====